

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Шевченківського районного суду міста Києва**

07.05.2025

м. Київ, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі ст. ст. 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 07.05.2025 групою НПМ здійснено відвідування Шевченківського районного суду міста Києва (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Оладов Сергій Андрійович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Луфєренко Владислав Олександрович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Ковальов Олександр Юрійович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Троян Вікторія Володимирівна – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Палій Олександр Миколайович – регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у місті Києві та Київській області.

Загальна інформація.

Суд розташований за адресою: вул. Дегтярівська, 31-А, м. Київ, у нежитловій будівлі.

Керівництво суду:

Мартинов Євген Олександрович, голова суду;

Зборщик Аліна Олександрівна, керівник апарату суду;

Моргун Ольга Володимирівна, заступник керівника апарату суду.

Штатна чисельність суддів – 42 посади, фактично здійснюють правосуддя 37 суддів.

В будівлі суду облаштовано два входи/ виходи – основний (центральный) зі сторони вулиці Дегтярівська та службовий (конвойний) входом з двору будівлі (фото 1, 2).

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» районний суд є судом першої інстанції і здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

У приміщеннях суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо (фото 3).

Територія, де здійснюється висадка та посадка обвинувачених (підсудних), засуджених огорожена. Біля в'їзних воріт розташовані двері запасного виходу із будівлі суду. Також територія подвір'я огорожена залізобетонним парканом та ґанком для висадки посадки обвинувачених (підсудних), засуджених. Над входом до конвойного приміщення зі сторони подвір'я встановлено металеве накриття.

Для розгляду кримінальних справ у приміщенні суду облаштовано 10 залів судових засідань: № 101, № 102, № 103, № 104, № 105, № 106, № 107, № 108, № 109 — розташованих на першому поверсі, та зал судових засідань № 411, розташований на четвертому поверсі.

Усі зали судових засідань обладнані загородженнями із органічного скла. Загородження обладнані замками камерного типу. На дверях усіх камер є оглядові віконця кватирки. Лави для розміщення затриманих та осіб, узятих під варту, прикріплені до підлоги (фото 4, 5).

Зали судових засідань обладнані системою відеоспостереження.

Приміщення для конвою і утримання затриманих та осіб, які тримаються під вартою, розташоване на першому поверсі в якому облаштовано два блоки, а саме:

- блок № 1: окремо ізольована кімната начальника конвою та кімната для прийому їжі особового складу конвойного наряду;
- блок № 2: туалет для особового складу конвою, 10 камер для тримання обвинувачених (підсудних), засуджених, туалет для обвинувачених (підсудних), засуджених та окрема кімната для ознайомлення із матеріалами кримінальних справ.

Камери для тримання обвинувачених (підсудних), засуджених, оснащені металевими дверима з замками камерного типу. Двері камер у конвойному приміщенні обладнані пристроями, що обмежують їх відчинення, звужуючи прохід для заарештованих. Лави для розміщення затриманих та осіб, узятих під варту, прикріплені до стіни (фото 6).

У конвойному приміщенні встановлено систему, яка дозволяє здійснювати відеоспостереження за поведінкою обвинувачених (підсудних), засуджених.

Приміщення блоку № 2 де розташовані камери для утримання, обладнані вентиляцією, а також пристроєм для кварцування приміщення.

Маршрут конвоювання до залів судових засідань проходить коридором загального користування на першому поверсі (крім залів судових засідань №101 та №105).

Звільнення маршрутів конвоювання від сторонніх осіб забезпечується підрозділом конвою.

Позитивним прикладом додержання прав людини є створення у суді умов для усіх верств населення, у тому числі для маломобільних груп населення.

Так, при вході до будівлі суду та у фое облаштовано тактильне покриття, що сприяє формуванню безбар'єрного середовища для маломобільних груп населення. Також приміщення суду обладнано ліфтами.

Установлено інформаційні стенди, у тому числі виконані шрифтом Брайля. У приміщенні суду обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що дозволяє повноцінно реалізовувати їхні права на захист та забезпечувати конфіденційне спілкування між підсудними (засудженими) та адвокатом, що відповідає статті 59 Конституції України, статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, пункту 23.4 Європейських пенітенціарних правил (фото 7, 8).

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НПМ здійснено 28.09.2023.

За результатами попереднього відвідування групою НПМ надано наступні рекомендації:

забезпечити суд необхідною кількістю камер для тримання підсудних (засуджених) з розрахунку не менше ніж 4 м² на особу, передбачивши щонайменше три камери на кожную залу судових засідань для розгляду кримінальних справ;

забезпечити в суді ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених), засуджених від камери до залу судових засідань.

Рекомендації надані за результатами попереднього відвідування не виконані.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Вимогами пункту 6.5.2 Державних будівельних норм В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН В.2.2-26:2010) передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожную залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, у суді, де розташовано 10 залів судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 30 камер. Натомість у суді обладнано лише 10 камер для тримання підсудних, що може порушувати вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб котрим заборонено спілкування між собою.

Окрім цього, у камерах для тримання обвинувачених, підсудних (засуджених) наявне штучне освітлення, яке є неналежним та не відповідає встановленим національним стандартам.

Порушення права на захист персональних даних (стаття 32 Конституції України, стаття 12 Закону України «Про захист персональних даних»).

2. У порушення вимог абзацу другої частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України «Про захист персональних даних», у суді відсутні попереджувальні знаки щодо здійснення відеоспостереження при вході до відповідних зон.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

3. У порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68, у приміщенні суду відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камер до залів судових засідань для розгляду кримінальних справ (крім залів судових засідань №101 та №105), у зв'язку з чим, обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступними для третіх осіб коридорами.

4. У порушення Кодексу цивільного захисту України в суді відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у м. Києві:

Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Шевченківському районному суду міста Києва:

2.1. Опрацювати питання щодо забезпечення у суді необхідної кількості камер для тримання підсудних (засуджених) з розрахунку не менше ніж 4 м² на особу, передбачивши щонайменше три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;

2.2. Опрацювати питання щодо забезпечення у суді ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до зали судових засідань;

2.3. Опрацювати питання щодо облаштування у будівлі суду найпростіше укриття;

2.4. Забезпечити розміщення попереджувального знака при вході до зони з відеоспостереженням.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Сергій ОЛАДОВ

Фотоматеріали

фото 1

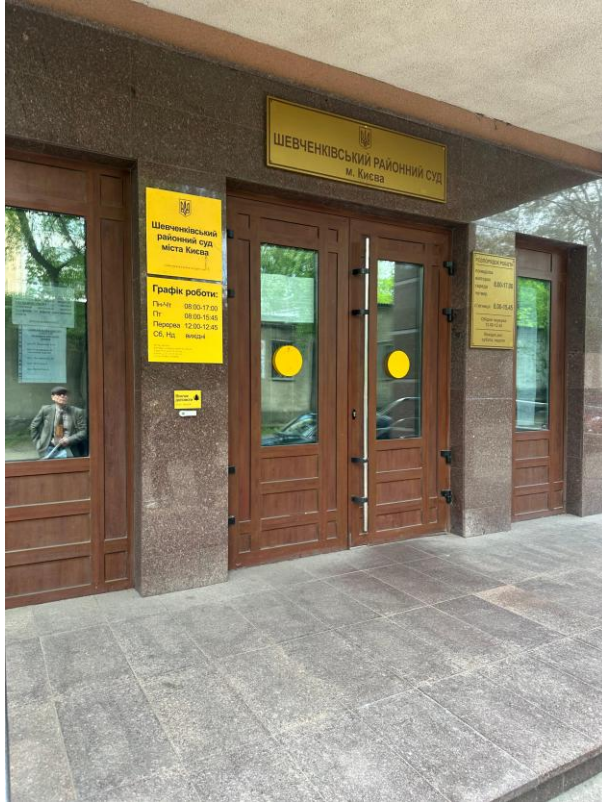

фото 2

фото 3

фото 4

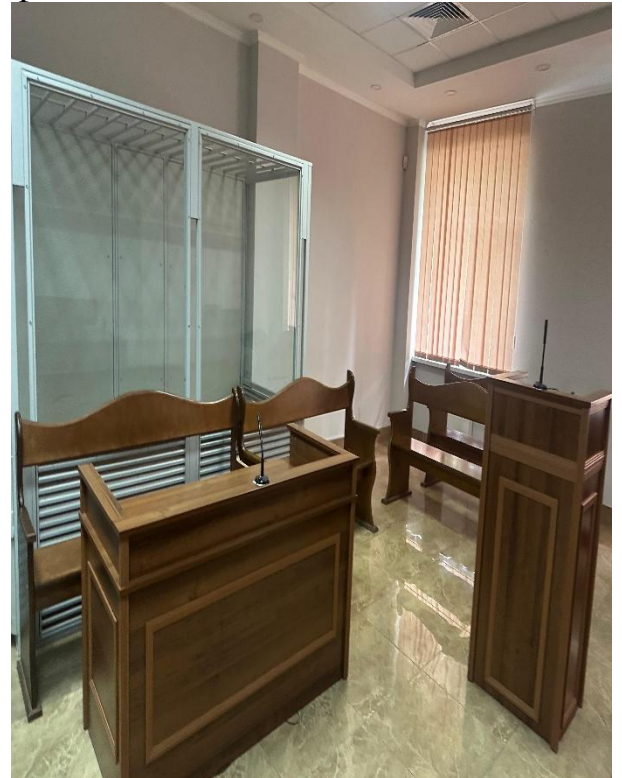

фото 5

фото 6

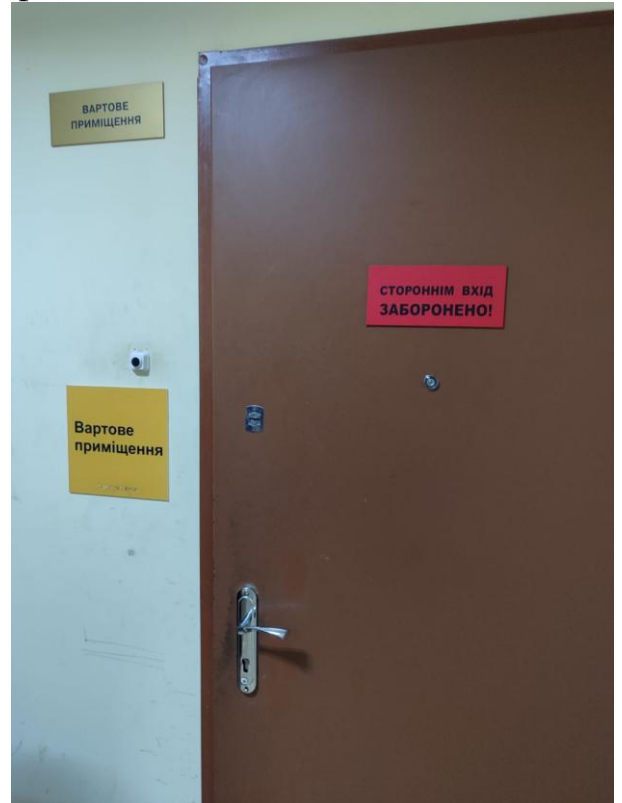

фото 7

фото 8

